

СТРИГУЛЬ Л.С., к.е.н., доцент НТУ «ХП», м. Харків,
МАРТИНОВА В.В., магістр НТУ «ХП», м. Харків,
ТИХОНОВ Р.А., магістр НТУ «ХП», м. Харків

СУЧАСНИЙ СТАН І ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ, ФОРМУВАННЯ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

В складних умовах сучасного стану економіки України важливою проблемою суб'єктів підприємницької діяльності є вирішення завдань об'єктивного обліку, формування та відображення фінансових результатів їх діяльності. Достатньо широко висвітлені питання особливостей обліку фінансових результатів діяльності у роботах вчених: В.В. Сопка, Ф.Ф. Бутинця, А.Г. Завгороднього, В.В. Ковальова, В.Г. Швеця та ін.

Нормативним документом, в якому визначено принципи обліку та узагальнення інформації щодо фінансових результатів діяльності підприємства, є Інструкція про застосування «Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» [1], згідно якому для обліку й узагальнення інформації про фінансові результати діяльності підприємства передбачено рахунок 79 «Фінансові результати», який має субрахунки: 791 – результат операційної діяльності; 792 – результат фінансових операцій; 793 – результат іншої звичайної діяльності.

На підставі облікових даних складається форма 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», в якій визначаються наступні види фінансових результатів діяльності: валовий прибуток; фінансовий результат від операційної діяльності; фінансовий результат до оподаткування; чистий фінансовий результат (прибуток/збиток) [2].

Важливими якісними характеристиками інформації наведеної у «Звіті про фінансові результати» є її повнота та достовірність, що в сучасних реаліях економіки України, найчастіше зовсім не дотримується господарюючими суб'єктами. Так, за

даними численних публікацій та експертних опитувань, питома вага господарських операцій, здійснених у тіньовому секторі економіки складає до 50 %.

У зв'язку з тим, що звітність, яка містить дані щодо фінансових результатів діяльності є публічною інформацією для різних видів користувачів (від податківців до інвесторів), то заниження їх фактичного рівня обумовлене метою ухилення від сплати податків, а завищення – для формування позитивної «картинки» діяльності для інвесторів.

Таким чином, проблема викривлення інформації у фінансовій звітності потребує вивчення багатьох факторів, таких як: 1) визначення зовнішніх та внутрішніх факторів, які мають безпосередній та/або опосередкований вплив на рівень достовірності даних фінансової звітності; 2) вивчення системи мотиваційних факторів (психоаналітичний підхід), які спонукають управлінський склад підприємств, впливати на рівень повноти та достовірність інформації; 3) виявлення способів приховування фактів про невідповідність реальним даним щодо рівня фінансових результатів, поданих у фінансовій звітності; 4) визначення заходів, які можуть сприяти формуванню фінансової звітності зі збереженням принципів достовірності та повноти відображення інформації.

Отже, від якості обліку, об'єктивності формування, повноти і достовірності відображення фінансових результатів діяльності суб'єктів підприємницької діяльності залежить ступінь підвищення рівня ефективності управління підприємствами, зокрема, та зростання реального сектору економіки країни в цілому.

Список літератури: 1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом № 291 МФУ від 30.11.1999. 2. Національне положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджена наказом № 73 МФУ від 07.02.2013.